

СТАНОВИЩЕ

от

професор доктор Михаил Иванов Михайлов
идентификационен номер в НАЦИД: № 46304,
<https://cris.nacid.bg/public/scientist-preview/41532>
катедра „Икономика и управление“
при УНЦ „Икономика и управление“
Висше училище по сигурност и икономика

на

дисертационен труд на
маг. инж. Анджей Стележук

на тема:

**„Ефективно управление на семейната фирма.
Анализ на ситуацията“**

представен за придобиване на
Образователна и научна степен „доктор“ в
област на висшето образование 3.
„Социални, стопански и правни науки“
Професионално направление 3. 7. Администрация и управление“

Пловдив

2024

1. Актуалност и значимост на разработвания проблем

Семейните фирми заемат значителен дял в стопанството на страните с пазарна икономика, осигурявайки заетост и дял от БВП. В България, по данни на НСИ за 2023 г., функционират 104 690 фамилни фирми с наети 293 364 лица. В Полша – родината на дисертанта техният брой е значително по-голям. В теорията на управлението семейните фирми са обект на изследване в последните 5 десетилетия, а от края на XX век се поставя началото на науката „семеино предприемачество“, основите на която се изучават от българските гимназисти. Научните търсения в управлението на семейните фирми са фокусирани предимно върху финансовата страна и трудностите с квалификацията. За разлика от големите фирми, които имат управленски екип, проучванията на влиянието на човешкия фактор и когнитивните съображения при управлението на семейната фирма са много по-актуални и необходими. Авторът на дисертацията насочва научната си мисъл към идентификация на ендегенните фактори, определящи организационната ефективност на фамилния бизнес. Затова Стележук изследва вътрешната среда на семейната фирма, анализира факторите, влияещи върху ефективността и връзката им с финансовите резултати.

2. Обща характеристика на дисертационния труд

Научното изследване е с обем 266 страници, като съдържание, въведение, три глави, заключение заемат 216 страници.

Първа глава (96 страници) е теоретична, съставена от девет подглави. В нея е разгледана обстойно теорията на семейния бизнес, изведена е авторова дефиниция за семейна фирма. Очертани са: жизнените цикли и типологията на семейния бизнес; спецификата и процеса на приемственост между поколенията; мениджмънта и финансовите детерминанти на фамилната фирма.

Втора глава (31 страници) е методологична и в нея се определя изследователският проблем, целите, хипотезата, изследователските методи и средства.

Трета глава (80 страници) е емпирична и е посветена на резултатите от изследване на семейни фирми, и дефиниране на ендегенните фактори, определящи функционирането на семейния бизнес. В тази част е представен модел на семейния бизнес.

3. Характеристика на научните и научно-приложните приноси

Получените научни и научно-приложни резултати в дисертационния труд потвърждават пълното съответствие с темата:

- успешно е постигната научната и изследователска цел на дисертанта;

- проучен и анализиран е огромен обем литература, свързана със семейния бизнес;
- анализирана е дейността на 90 неслучайно избрани семейни фирми в различни воеводства на Полша;
- създаден е модел на средната семейна фирма, с което се доразвива и обогатява теорията за семейния бизнес;
- авторското проучване е фокусирано върху триадата ефективност-управление-компетентност на заетите в семейния бизнес, в синхрон с технологичните иновации и организационни промени;
- важни ендогенни фактори за ефективността на семейната фирма са: организационните компетентности на мениджмънта; възрастта; степента на образование на заетите; психофизическите характеристики; социалните особености; професионалните компетентности; организационната култура и мотивация.

4. Публикации

Посочени са шест публикации по темата на дисертационния труд на маг. Инж. Анджей Стележук, от които три самостоятелни и три в съавторство. Общият брой точки за всички публикации е 69,1, няма цитирания.

5. Становище относно наличието или липса на плагиатство

В съответствие с чл. 10, ал. 2 от Закона за развитие на академичния състав в Република България и правилника за приложението му не разполагам с информация и смятам, че няма наличие на плагиатство в предоставения от маг. инж. Анджей Стележук дисертационен труд.

6. Заключение

Дисертацията на магистър инженер Анджей Стележук е завършено научно изследване на значим проблем, свързан с ефективното управление на семейния бизнес. Постигнатите в дисертационния труд резултати са полезни за управлението на семейните фирми и за теорията на управлението и предприемачеството. Дисертационния труд е разработен, съобразно изискванията на ЗРАСРБ.

7. Оценка на дисертационния труд

Давам положителна оценка на дисертационния труд на тема: „Ефективно управление на семейната фирма. Анализ на ситуацията с автор: магистър инж. Анджей Стележук и предлагам на членовете на уважаемото научно жури да вземе решение за присъждане на ОНС „доктор“ на Анджей Стележук в област на висше образование 3. „Социални, стопански и правни науки“, Професионално направление 3. 7. Администрация и управление“.

29.10.2024 г.

Член на научното жури:

Проф. д-р М. Михайлов